

PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2019)0239

Základné práva osôb afrického pôvodu

Uznesenie Európskeho parlamentu z 26. marca 2019 o základných právach ľudí afrického pôvodu v Európe (2018/2899(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii (Zmluva o EÚ), a najmä na jej druhú a štvrtú až siedmu zarážku, článok 2, článok 3 ods. 3 druhú zarážku a článok 6,
- so zreteľom na články 10 a 19 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na smernicu Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod¹,
- so zreteľom na smernicu Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani²,
- so zreteľom na rámcové rozhodnutie Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva³,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV⁴,
- so zreteľom na druhý prieskum Európskej únie týkajúci sa menšín a diskriminácie (EÚ – MIDIS II), ktorý v decembri 2017 zverejnila Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA), a na správu agentúry FRA o skúsenostiach ľudí afrického pôvodu v EÚ

¹ Ú. v. ES L 180, 19.7.2000, s. 22.

² Ú. v. ES L 303, 2.12.2000, s. 16.

³ Ú. v. EÚ L 328, 6.12.2008, s. 55.

⁴ Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 57.

s rasovou diskrimináciou a rasistickým násilím¹,

- so zreteľom na svoje uznesenie z 1. marca 2018 o situácii v oblasti základných práv v Európskej únii v roku 2016²,
- so zreteľom na zriadenie skupiny EÚ na vysokej úrovni pre boj proti rasizmu, xenofóbii a iným formám neznášanlivosti v júni 2016,
- so zreteľom na kódex správania v boji proti nezákonným nenávisným prejavom online, na ktorom sa 31. mája 2016 dohodli Komisia a popredné IT spoločnosti, ako aj iné platformy a spoločnosti pôsobiace v oblasti sociálnych médií,
- so zreteľom na všeobecné odporúčanie č. 34 Výboru OSN na odstránenie rasovej diskriminácie z 3. októbra 2011 o rasovej diskriminácii proti ľuďom afrického pôvodu,
- so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN č. 68/237 z 23. decembra 2013, ktoré vyhlásilo roky 2015 – 2024 za Medzinárodné desaťročie pre ľudí afrického pôvodu,
- so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN č. 69/16 z 18. novembra 2014, ktorá obsahuje program činností na uplatňovanie Medzinárodného desaťročia pre ľudí afrického pôvodu,
- so zreteľom na Durbanské vyhlásenie a akčný program Svetovej konferencie o rasizme v roku 2001, ktoré uznávajú existenciu stáročí rasizmu, diskriminácie a nespravodlivosti, s ktorými sa stretávajú ľudia afrického pôvodu,
- so zreteľom na všeobecné politické odporúčania Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii (ECRI),
- so zreteľom na odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy z 19. septembra 2001 o európskom kódexe policajnej etiky³,
- so zreteľom na komentár vysokého komisára Rady Európy pre ľudské práva k ľudským právam z 25. júla 2017 s názvom *Afrophobia: Europe should confront this legacy of colonialism and the slave trade* (Afrofóbia: Európa sa musí vyrovnat' so svojím dedičstvom kolonializmu a obchodu s otrokmi),
- so zreteľom na Protokol č. 12 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd týkajúci sa zákazu diskriminácie,
- so zreteľom na otázku Komisii o základných právach ľudí afrického pôvodu v Európe (O-000022/2019 – B8-0016/2019),
- so zreteľom na článok 128 ods. 5 a článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,

A. keďže okrem výrazu „ľudia afrického pôvodu“ sa môžu používať výrazy

¹ Being Black in Europe (Postavenie osôb čiernej pleti v Európe), november 2018, správa s vybranými výsledkami z prieskumu EÚ – MIDIS II.

² Prijaté texty, P8_TA(2018)0056.

³ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805e297e.

„Afroeurópania“, „africkí Európania“ alebo „Európania čiernej pleti“, „africkí obyvatelia Karibiku“ alebo „obyvatelia Karibiku čiernej pleti“ a tento výraz odkazuje na osoby s africkými predkami alebo afrického pôvodu, ktoré sa narodili či žijú v Európe alebo majú európske občianstvo;

- B. keďže výrazy „afrofóbia“ a „rasizmus namierený proti osobám čiernej pleti“ sa vzťahujú na konkrétnu formu rasizmu – vrátane akéhokoľvek aktu násillia alebo diskriminácie – podnecovaného historickým násillím a negatívnymi stereotypmi, ktorý vedie k vylúčeniu a dehumanizácii obyvateľstva afrického pôvodu; keďže to súvisí s historickými represívnymi štruktúrami kolonializmu a transatlantickým obchodom s otrokmi, ako uznal vysoký komisár Rady Európy pre ľudské práva;
- C. keďže v Európe žije podľa odhadov 15 miliónov ľudí afrického pôvodu¹, hoci zber údajov o rovnosti v členských štátoch EÚ nie je systematický ani založený na sebaidentifikácii a často sa v ňom vynechávajú potomkovia migrantov alebo „migranti tretej generácie“ a ďalších generácií;
- D. keďže podľa agentúry FRA sa s rasizmom a diskrimináciou vo všetkých oblastiach života najviac stretávajú menšiny pochádzajúce zo subsaharskej Afriky, ktoré žijú v Európe²;
- E. keďže podľa nedávneho druhého prieskumu Európskej únie týkajúceho sa menšín a diskriminácie, ktorý uskutočnila agentúra FRA³, mladí respondenti afrického pôvodu vo veku od 16 do 24 rokov zaznamenali počas 12 mesiacov pred prieskumom vyššiu mieru obťažovania motivovaného nenávisťou (32 %) než starší respondenti a kybernetické obťažovanie sa týka najčastejšie mladých respondentov a s vekom klesá;
- F. keďže bezprávie páchané na Afričanoch a ľuďoch afrického pôvodu – vrátane zotročovania, nútenej práce, rasového apartheidu, masakry a genocíd v kontexte európskeho kolonializmu a transatlantického obchodu s otrokmi – zostáva na inštitucionálnej úrovni v členských štátoch stále vo veľkej miere neuznané a nevidované;
- G. keďže pretrvávanie diskriminujúcich stereotypov v niektorých tradíciách v celej Európe vrátane využívania tzv. blackfacing (stváranie osôb čiernej pleti belochmi vrátane líčenia) potvrdzuje hlboko zakorenené stereotypy o ľuďoch afrického pôvodu, ktoré môžu vyostriť diskrimináciu;
- H. keďže významná práca vnútroštátnych orgánov pre rovnosť a Európskej siete vnútroštátnych orgánov pre rovnosť (Equinet) by mala byť vítaná a podporovaná;
- I. keďže z výročnej správy o trestných činoch z nenávisli Úradu pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (ODIHR) organizácie OBSE⁴ vyplýva, že ľudia afrického

¹ Pozri Európska sieť proti rasizmu, *Afrophobia in Europe – ENAR Shadow Report 2014-15* (Afrofóbia v Európe – Tieňová správa Európskej siete proti rasizmu (ENAR) za roky 2014 – 2015), 2015, k dispozícii na adrese: http://www.enar-eu.org/IMG/pdf/shadowreport_afrophobia_final_with_corrections.pdf.

² Pozri druhý prieskum Európskej únie týkajúci sa menšín a diskriminácie (EÚ – MIDIS II) (2017) na adrese: <http://fra.europa.eu/en/publication/2017/eumidis-ii-main-results>.

³ Tamže.

⁴ Pozri najnovšie údaje uverejnené v roku 2016: <http://hatecrime.osce.org/2016-data>.

pôvodu sú často terčom rasovo motivovaného násillia, ale v mnohých krajinách chýba dostatočná právna pomoc a finančná podpora obetiam, ktoré sa zotavujú z násilných útokov;

- J. keďže vlády nesú hlavnú zodpovednosť za právny štát a základné práva občanov a keďže primárna zodpovednosť za monitorovanie násillia vrátane násillia spôsobeného afrofóbiou, za predchádzanie takémuto násilliu a za stíhanie páchatel'ov je preto povinnosťou vlád;
- K. keďže sú dostupné len obmedzené údaje týkajúce sa rasovej diskriminácie v systéme vzdelávania; keďže však dôkazy naznačujú, že deti afrického pôvodu v členských štátoch dostávajú v školách horšie známky než ich bieli spolužiaci a vo výrazne vyššej miere predčasne ukončujú školskú dochádzku¹;
- L. keďže dospelí a deti afrického pôvodu sú v policajnej väzbe čoraz zraniteľnejší, pričom dochádza k mnohým násilným incidentom a úmrtiam; keďže sa bežne používa rasové profilovanie, diskriminačné prehliadky a sledovanie v kontexte zneužívania právomoci pri presadzovaní práva, predchádzaní trestnej činnosti, boji proti terorizmu alebo imigračnej kontrole;
- M. keďže existujú právne prostriedky nápravy v prípadoch diskriminácie a sú potrebné rozhodné a konkrétne politické opatrenia na riešenie štrukturálneho rasizmu, ktorému sú vystavení ľudia afrického pôvodu v Európe, a to aj v oblasti zamestnanosti, vzdelávania, zdravia, trestnej justície, politickej účasti a vplyvu politik a postupov v oblasti migrácie a azylu;
- N. keďže ľudia afrického pôvodu v Európe sú vystavení diskriminácii na trhu s bývaním a priestorovej segregácii do chudobných štvrtí, v ktorých je stiesnené ubytovanie nízkej kvality;
- O. keďže ľudia afrického pôvodu v priebehu histórie významnou mierou prispeli k budovaniu európskej spoločnosti a keďže vo vysokej miere čelia diskriminácii na trhu práce;
- P. keďže ľudia afrického pôvodu sú neúmerne vysoko zastúpení medzi vrstvami európskej populácie s nižšími príjmami;
- Q. keďže ľudia afrického pôvodu sú výrazne nedostatočne zastúpení v politických a zákonodarných inštitúciách na európskej, národnej aj miestnej úrovni v Európskej únii;
- R. keďže politici afrického pôvodu stále čelia hanebným útokom vo verejnej sfére, a to na vnútroštátnej aj európskej úrovni;
- S. keďže rasizmus a diskriminácia, ktorým sú vystavení ľudia afrického pôvodu, sú štrukturálne a často spojené s inými druhmi diskriminácie a útlaku z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženského vyznania alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, narodenia, zdravotného postihnutia, veku či sexuálnej orientácie;

¹ Stanovisko FRA č. 11.

- T. keďže rastúce útoky spôsobené afrofóbiou v Európe sú v poslednom čase priamo namierené proti štátnym príslušníkom tretích krajín, a najmä utečencom a migrantom;
1. žiada členské štáty a inštitúcie EÚ, aby uznali, že ľudia afrického pôvodu sú predovšetkým terčom rasizmu, diskriminácie a xenofóbie a vo všeobecnosti rozdielneho uplatňovania ľudských a základných práv, čo sa rovná štrukturálnemu rasizmu, a že ako jednotlivci aj ako skupina majú nárok na ochranu pred týmito nerovnosťami okrem iného aj prostredníctvom pozitívnych opatrení na podporu a plné a rovnocenné uplatňovanie ich práv;
 2. domnieva sa, že aktívna a zmysluplná spoločenská, hospodárska, politická a kultúrna účasť ľudí afrického pôvodu má rozhodujúci význam pre boj proti afrofóbii a z hľadiska ich začlenenia v Európe;
 3. vyzýva Komisiu, aby vytvorila rámec EÚ pre vnútroštátne stratégie sociálneho začleňovania a integrácie ľudí afrického pôvodu;
 4. dôrazne odsudzuje všetky fyzické alebo verbálne útoky zamerané proti ľuďom afrického pôvodu vo verejnej aj v súkromnej sfére;
 5. vyzýva inštitúcie EÚ a členské štáty, aby oficiálne uznali a pripomenuli si históriu ľudí afrického pôvodu v Európe – vrátane minulého i súčasného bezprávia a zločinov proti ľudskosti, ako je otroctvo a transatlantický obchod s otrokmi, alebo prípadov spáchaných v rámci európskeho kolonializmu, ako aj obrovské úspechy a pozitívny prínos ľudí afrického pôvodu, a to prostredníctvom oficiálneho uznania Medzinárodného dňa spomienky na obeť otroctva a transatlantický obchod s otrokmi na európskej a vnútroštátnej úrovni, ako aj zavedením Mesiaca černošskej histórie;
 6. nabáda členské štáty a európske inštitúcie, aby si oficiálne pripomenuli Medzinárodné desaťročie pre ľudí afrického pôvodu, ktoré ustanovilo OSN, a prijali účinné opatrenia na vykonávanie programu činností v duchu uznania, spravodlivosti a rozvoja;
 7. pripomína, že niektoré členské štáty podnikli kroky na zmysluplné a účinné odškodnenie osôb afrického pôvodu za neprávosti minulosti a zločiny proti ľudskosti s ohľadom na ich trvalý vplyv v súčasnosti;
 8. vyzýva inštitúcie EÚ a ostatné členské štáty, aby nasledovali tento príklad, pričom môžu poskytnúť určitú formu odškodnenia, napríklad ponúknuť verejné ospravedlnenie a navrátenie odcudzených artefaktov do krajín pôvodu;
 9. vyzýva členské štáty na odtajnenie koloniálnych archívov;
 10. vyzýva inštitúcie EÚ a členské štáty, aby sa usilovali systematicky bojovať proti etnickej diskriminácii a trestným činom z nenávisti a aby spolu s inými kľúčovými zainteresovanými stranami vypracovali v reakcii na tieto javy účinné právne a politické opatrenia založené na dôkazoch; domnieva sa, že ak by sa mali zhromažďovať údaje o etnickej diskriminácii a trestných činoch z nenávisti, malo by to byť výlučne na účely identifikácie príčin a boja proti xenofóbnym a diskriminačným prejavom a činom v súlade s príslušnými vnútroštátnymi právnymi rámcami a právnymi predpismi EÚ o ochrane údajov;
 11. vyzýva členské štáty, aby vypracovali národné stratégie boja proti rasizmu, ktoré budú

zamerané na porovnanie situácie ľudí afrického pôvodu v oblastiach, ako je vzdelávanie, bývanie, zdravotná starostlivosť, zamestnanosť, policajná práca, sociálne služby, systém justície a politická účasť a zastúpenie, a aby podporili účasť ľudí afrického pôvodu v televíznych programoch a ďalších médiách s cieľom primerane riešiť nedostatočné zastúpenie ľudí afrického pôvodu, ako aj nedostatok vzorov pre deti afrického pôvodu;

12. zdôrazňuje dôležitú úlohu organizácií občianskej spoločnosti v boji proti rasizmu a diskriminácii a vyzýva na zvýšenie finančnej podpory pre miestne organizácie na európskej, vnútroštátnej a miestnej úrovni;
13. žiada Komisiu, aby do súčasných programov financovania a do programov v rámci ďalšieho viacročného rámca začlenila zameranie na ľudí afrického pôvodu;
14. vyzýva Komisiu, aby v rámci svojich príslušných útvarov vytvorila špecializovaný tím s osobitným zameraním na afrofóbiu;
15. trvá na tom, aby členské štáty vykonávali a riadne presadzovali rámcové rozhodnutie Rady o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva, predovšetkým aby zaradili motiváciu na základe predsudkov týkajúcich sa rasy, národnostného alebo etnického pôvodu medzi priťažujúce faktory, a tak zabezpečili, aby boli trestné činy z nenávisti voči ľuďom afrického pôvodu zaznamenané, vyšetrené, stíhané a sankcionované;
16. vyzýva členské štáty, aby účinne reagovali na trestné činy z nenávisti vrátane vyšetrovania motivácie trestných činov na základe rasy, národnostného alebo etnického pôvodu, a aby zabezpečili, aby boli trestné činy z nenávisti voči ľuďom afrického pôvodu zaznamenané, vyšetrené, stíhané a sankcionované;
17. vyzýva členské štáty, aby skoncovali so všetkými formami rasového alebo etnického profilovania pri presadzovaní trestného práva, v opatreniach proti terorizmu a pri imigračných kontrolách a aby oficiálne uznali praktiky nezákonnej diskriminácie a násillia a bojovali proti nim tým, že orgánom poskytnú školenia proti rasizmu a predpojatosti;
18. vyzýva členské štáty, aby odsúdili rasistické a afrofóbne tradície;
19. vyzýva členské štáty, aby sledovali rasovú predpojatosť vo svojich systémoch trestnej justície a vzdelávania a v sociálnych službách a aby prijali proaktívne opatrenia, a tým zabezpečili rovnoprávnú spravodlivosť a zlepšili vzťahy medzi orgánmi presadzovania práva a menšinovými komunitami, zabezpečili rovnoprávne vzdelávanie a zlepšili vzťahy medzi vzdelávacími orgánmi a menšinovými komunitami a zabezpečili rovnaké sociálne služby a zlepšili vzťahy medzi orgánmi poskytujúcimi sociálne služby a menšinovými komunitami, najmä černoškými komunitami a ľuďmi afrického pôvodu;
20. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, aby mali dospelí a deti afrického pôvodu rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a starostlivosti bez diskriminácie a segregácie, a v prípade potreby poskytnú primerané opatrenia na podporu vzdelávania; nabáda členské štáty, aby zaviedli históriu ľudí afrického pôvodu do učebných osnov a aby predstavili komplexný pohľad na kolonializmus a otroctvo, ktorým sa uzná aj ich historický a súčasný negatívny dosah na ľudí afrického pôvodu, a aby zabezpečili, že učitelia budú

na túto úlohu primerane vyškolení a budú riadne pripravení na to, aby mohli reagovať na rozmanitosť v triede;

21. vyzýva inštitúcie EÚ a členské štáty, aby propagovali a podporovali iniciatívy na podporu zamestnanosti, podnikania a posilnenia hospodárskeho postavenia ľudí afrického pôvodu, ktoré sa budú zaoberať nadpriemernou mierou nezamestnanosti a diskrimináciou na trhu práce, ktorým títo ľudia čelia;
22. vyzýva členské štáty, aby riešili diskrimináciu ľudí afrického pôvodu na trhu s bývaním a podnikli konkrétne opatrenia na riešenie nerovností v prístupe k bývaniu, ako aj na zabezpečenie primeraného bývania;
23. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby so zreteľom na existujúce právne predpisy a postupy zaistili bezpečné a legálne cesty pre migrantov, utečencov a žiadateľov o azyl na vstup do EÚ;
24. vyzýva Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť, aby skutočne zabezpečili, že EÚ nebude podporovať organizácie ani skupiny, ktoré sa angažujú alebo sú zapojené do zotročovania, obchodovania, mučenia a vydierania černošských a afrických migrantov, nebude s nimi spolupracovať ani im poskytovať prostriedky z EÚ;
25. vyzýva európske inštitúcie, aby prijali stratégiu rozmanitosti a integrácie pracovnej sily, v rámci ktorej ustanovia strategický plán na začlenenie etnických a rasových menšín medzi svojich zamestnancov, ktorý bude dopĺňať existujúce úsilie;
26. vyzýva európske strany a politické nadácie, ako aj parlamenty na všetkých úrovniach v EÚ, aby podporovali a rozvíjali iniciatívy podnecujúce politickú účasť ľudí afrického pôvodu;
27. vyzýva Komisiu, aby v záujme boja proti afrofóbie na medzinárodnej úrovni úzko spolupracovala s medzinárodnými aktérmi, ako sú OBSE, OSN, Africká únia a Rada Európy, ako aj s ďalšími medzinárodnými partnermi;
28. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, parlamentom a vládam členských štátov a Parlamentnému zhromaždeniu Rady Európy.